

**David Jaroň**

## ***Poslední výhybka***

Oskar bloumal mezi policemi plnými knih. Pečlivě se přitom vyhýbal stromům.

Chápal, že by si měl dělat starosti. Ba co víc - bylo by na místě, kdyby musel čelit úzkostným stavům, propadal beznaději nebo se rovnou zbláznil. Místo toho však chodil sem a tam oddělením literatury pro dospělé a v duchu si opakoval: Zdi jsou skutečné, stromy ne. Police jsou skutečné...

Vytáhl ze skutečné police skutečnou knihu, zalistoval v ní a s uspokojením poslouchal, jak její skutečné listy šustí. Vrátil knihu na místo. Zadíval se na strom, stojící opodál, přímo před polici s cizojazyčnou literaturou v originále. Strom - podle kůry to mohl být dub - zlehka komíhal větvemi. Šustění jeho listů však Oskar neslyšel. Halucinační vidiny byly zřetelné do nejmenších podrobností - ale dokonalé bezzvučné.

Ne. Oskar nehodlal připustit, že to, co vidí, by mohly být halucinace. Podle toho, co o halucinacích věděl a tušil, si je představoval jinak -jako třaslavé horečnaté obrazy, které se zjevují většinou v noci nebo brzy k ránu, slizkým vyšeptalým hlasem ševelí... nebo tak nějak podobně. Tohle byly spíš jen takové... takové jako... Oskar se snažil pochytit slovo, které měl už už na jazyku, ale nedokázal si ho přesně vybavit. Vzpomněl si pouze, že začíná na F.

Vyhledal slovník cizích slov a nalistoval příslušný oddíl. Fabion... fabrikace... ne - ještě trochu dál. Famózní... fámululus... fanál... tady někde by to už mohlo... Fanfára... fantastron... fantom.

To je ono:

fantom *m.* přelud, přízrak, vidina.

Zaklapl slovník a zahleděl se do prázdna. Fantomy. Zní to líp než "halucinace". Ale je mezi tím vůbec nějaký věcný rozdíl...?

Zamyšleně vyhlížeající čtenářka se stohem knih v náručí, která právě vešla do místnosti, minula Oskara a nevšímavě prošla skrze mohutný kmen fantómového dubu.

Fantomy, povzdechl si Oskar v duchu. Na rozdíl od halucinací nepřipomíná slovo "fantom" souvislost s duševní chorobou. Fantom je něco, za co mozek nemůže, něco, co je mu vnuceno zvenčí... otázkou zůstává, odkud, A jak, když ty zatracené stromy ani to ostatní nevidí nikdo jiný...!

Jakmile zamyšlená čtenářka zmizela v uličce mezi policemi, přidřepl Oskar k patě dubu před cizojazyčnou literaturou. Stromový kmen, pokrytý rozpraskanou kůrou, prostupoval podlahou, aniž by přitom docházelo k viditelnému poškození jednoho nebo druhého. Oskarovi se vybavila deskriptivní geometrie. Takhle nějak by mohl v praxi vypadat průnik těles. Povzdechl si.

Začínalo to jako vleklá migréna. Potom se k bolestem hlavy přidružily problémy s viděním.

Nejprve se projevovaly poměrně nenápadně, mihotavými, sotva postižitelnými stíny těsně za hranicí vidění. Tehdy ještě ani nestály za pozornost; brzy se však přihlásily o své. Přesáhly hranice periferního vidění a rozlezy se přes celé zorné pole. Svět se stal doslova nepřehledným.

Oskar s hrůzou zjistil, že jde doslova a do písmene o *problém s*

viděním, nikoli o poruchu zraku. Několik vyšetření ho ujistilo, že oči a všechno, co s nimi souvisí, má v naprostém pořádku. Na jeho náрек, že některá místa ve svém okolí vidí rozostřeně a že některá z těch rozostřených míst se pohybují, zatímco jiná ne, lékaři reagovali střídavě pobaveně a popuzené. Zvláště podezřelé jim bylo, že svět mimo rozostřená místa se Oskarovi jeví naprosto zřetelně. S postupem času pobavených reakcí ubývalo, až konečně jeden z očních odborníků Oskarovi otevřeně doporučil, aby vyhledal psychiatra.

Oskar ho málem poslechl. Zvláště poté, co se rozmazané stíny začaly zaostřovat do tvaru domů, okrasných keřů a sloupů pouličního osvětlení. Z pohyblivých stínů se stali chodci a povozy... z návštěvy psychiatra však nakonec sešlo. Oskar se cítil dokonale duševně zdrav a navíc si byl jist, že by dušezpytným pohovorem nic nezískal. Leda tak cestu do blázince.

V té době se mu navíc poněkud ulevilo, neboť se zaostřením stínů zmizely úporné bolesti hlavy.

Rozhodl se, že se s tím druhým, stínovým městem zkusí smířit. Vůbec to nebylo snadné.

Musel například přestat jezdit autem. Kvůli stínovým chodcům a stínovým zdem přehlížel dopravní signály a protijedoucí vozidla. Díky duchapřítomnosti těch účastníků silničního provozu, kteří se mohli spolehnout na to, co vidí, naštěstí nikdy nedošlo k havárii, ale pomyšlení na to, jak snadno by k ní kdykoli dojít mohlo, včas přimělo Oskara odstavit auto do garáže.

Následující den, když - na kole - projížděl kolem Starého hřbitova, zčistajasna proti němu vyrazila tramvaj. Oskarovy cyklistické reflexy byly stejně silné jako reflexy řidičské; prudce strhl řídítka stranou, dřív, než si uvědomil, že pro něj dotyčná tramvaj nepředstavuje větší nebezpečí než náhlý závan mateřídouškové vůně. Projel živým plotem a nehezky si potloukl lokte o jakýsi zanedbaný hrob. Kolo putovalo za autem.

Se stíny se marně potýkal i v zaměstnání. Městská pošta se kryla s něčím, co vypadalo jako muzeum umění. Mohl se sice pokochat pohledem na obraz dívek, koupajících se pod vodopádem nebo na zátiší s ovocem, ale zato sotva trefil od váhy k balíkové přepážce. Stínové muzeum navíc stálo výš než pošta nebo mělo vyšší stropy, takže se Oskar po pás brodil mramorovou podlahou výstavních sálů. Cestu na pracoviště a zpět si protápával jako slepec; totéž se dá říci o kterékoli cestě městem... vlastně městy.

Velmi rychle se ukázalo, že o soužití se stíny nemůže být ani řeči. Mnohem více se bude jednat o holé přežití.

Oskar se pokusil dotknout kmene. Ruka bez odporu prošla skrz a nahnátla lakovaný povrch parketové podlahy.

"Oskare, tady jsi...!"

Oskar vyskočil jako šestiletý školák, přistižený při ujídání vanilkových rohlíčků.

"A... ahoj, Mileno! Co ty tady?"

"Už dva týdny se tě snažím sehnat! Na poště říkali, že jsi byl na nějakých vyšetřeních... Co ti bylo?"

"Nic moc... nějaké bolesti hlavy." Machruješ, pokáral se v duchu. Hlava už bolet přestala, ale fantomy se zlepšily pouze v tom, že jsou zřetelnější.

"Já bych s tebou potřebovala mluvit. Už to dost spěchá, ale dřív jsem tě nesehnala. Byla jsem několikrát u tebe a nebyls doma. A volala jsem ti, ale taky nic. Včera asi třikrát."

"Čtyřikrát," opravil ji Oskar. Vzápětí si uvědomil, že se prozradil. Milena ho přežehlila krátkým, kosým pohledem.

"Říkala jsem si, že to ještě zkusím v knihovně, chodíš sem dost často - no, a jsi tady... Cos dělal na té zemi?"

"No... totiž, hledal - kapesník. Někde jsem ho tu..." Dokončil větu pokrčením ramen, jako by se sám divil, jak nemožně přihloupě vyzněla. Nevšiml si, kdy přesně Milena přišla. Jestli ho chvíli pozorovala, musel jí připadat jako blázen... Když se to vezme kolem a kolem, pokud ho tak nezhodnotila teď, docela určitě k tomu dojde za chvíli. Setkání s Milenou se Oskar vyhýbal, ale když už k němu došlo, je příležitost přestat chodit kolem horké kaše. Oskar, který se už se svým problémem pomalu vyrovnával, si musel nerad přiznat, že je načase, aby se s ním vyrovnala i Milena. Nebo se o to alespoň pokusila.

"No." Oskar odložil slovník cizích slov do nejbližší police.

"Půjdem, ne?"

"Nepůjčuješ si nic?"

"Ne. Jen jsem si chtěl něco ověřit." A ověřil jsem si, dodal v duchu. Ověřil jsem si, že přestávám rozumně uvažovat. Vidím kolem sebe věci, které nejsou, a mojí hlavní starostí je, jak tomu říkat. Stíny, vidiny, fantomy nebo halucinace - záleží na tom? Na druhou stranu, co jiného s tím můžu dělat?

"Pamatuješ si, jak jsme spolu mluvili o Sudinách?" řekla Milena, jakmile se ocitli před knihovnou. "Tys mi tehda vykládal, že v těch chatičkách tam by byla krásná dovolená. Teď jsem mluvila s jednou známou, co tam jezdí pravidelně. Letos pojede taky. A říkala, že jsou ještě volná místa. Když se přihlásíme do dvou dnů, ještě bysme mohli... To by bylo fajn, ne? Pokud vyjde počasí, můžeme tam..."

"Ale já nemůžu!" Oskar se téměř zděsil, jak zoufalý výkřik se z něj vydral. Ještě před třemi týdny bylo pomyšlení na dovolenou u přehradní nádrže Sudiny více než příjemné. Čas, strávený spolu s Milenou byl nejen příjemně vzrušující představou, ale především neméně vzrušujícím příslibem do budoucna. Teď však...

"Co se děje?" Tón Oskarova hlasu Milenu zarazil.

Kráčeli po nábřeží směrem do centra. Pro Oskara se však současně široko daleko kolem rozprostíralo něco, co podle uspořádání stromů a keřů vypadalo jako park. Mezi stromy občas zahlédl štíhlou siluetu plynové lucerny. Stálo ho značné úsilí soustředit se na rozhovor a současně si všímat správného světa. Mimoděk používal Milenu jako měřítko reálnosti okolí. Neustále se zdržoval o půl kroku pozadu a se zatatými zuby se nevyhýbal stromům, jimiž Milena bez povšimnutí prošla.

"Mili... chápej, já teď... Všechno ti vysvětlím, jenom si musím rozmyslet, jak to říct..."

Zaujat soubojem s vlastními smyslovými vjemy si nevšiml, jak Milena stiskla rty.

"Jsem v těžké situaci," začal konečně, s pocitem, že se snaží plavat proti proudu. "Ve velice těžké situaci. Skoro mám strach, že mě nepochopíš. Vlastně ne - opravdu mám strach, že mě nepochopíš. Nejsem blázen, ale prostě se děje něco, co je tak nenormální, že... no... Začalo to asi před třemi týdny. Tehdy se mi zdálo, že se mi začíná..."

"Tak už se vymáčkni," přerušila ho Milena. Cítila se raněná do hloubi duše, ale rozhodně se nechtěla dlouho trápit. "Kdo to je?"

"Co kdo...?" nepochopil Oskar. Blížili se k mostu u světelné

křižovatky a to bylo jeho kritické místo. Kousek před křižovatkou končil prostor, porostlý halucin... totiž, fantómovými stromy. Stály tam první domy fantómového města, v jehož ulicích byl mnohem rušnější provoz než v parku. "Tehda... no, jsou to asi ty tři týdny, měl jsem dojem, jako bych začínal špatně vidět," pokračoval rychle, aby se stačil svěřit dřív, než dojdou na kraj parku. "Jako bych viděl rozmazaně, ale ne pořád a všechno, ale tak nějak střídavě. Jenom něco. Chápeš? Většinu věcí jsem viděl normálně, a mezi tím vším jako by byly rozmazané skvrny. Byl jsem s tím u očního... několikrát. Pořád mě přesvědčoval, že mám oči v pořádku... ale mně se to rozmazané vidění zhoršovalo. A pak ty skvrny přestaly být nezřetelné. Staly se z nich stromy, baráky a tak. Nějaké další město. Jiné, než je to naše."

Milena se nevyjádřila. Směr, jímž se zpověď ubírala, ji dokonale zaskočil.

"Tudy, co právě jdeme - tady je park. Obrovský park. Tady můžu ještě docela dobře být, není to tu tak nepřehledné. Ony totiž ty fantomy - já jim říkám fantomy, chápeš - vypadají úplně jako skutečné... až na to, že jsou nehmotné. Jak říkám, mezi stromy to nic není, ale ve městě je to úplný děs. Město začíná už tam - za hřištěm, ještě před křižovatkou. Tam stojí první baráky. Jestli to půjde dál tak jako doteď, za chvíli tam nebudu moct vůbec chodit. Dá strašnou práci pořád přemýšlet, co je skutečné a co ne..."

"Dost." To jediné, úsečné slůvko, definitivní jako tečka za doslovem, Milena spíš vyplivla než vyslovila. "Chvilku jsem si myslela, že mluvíš vážně. Já jsem byla ochotná promluvit si vážně. Nezabílo by mě to, však by to nebylo poprvé. Ale srandu, to si ze mě dělat nemusíš!"

"Ale..." Oskarovi zpětně docházelo, kde se stala chyba. "Já vůbec nechci říct, že by... že já... vždyť já bych tě..."

Milenin pohled ho přimrazil k chodníku. "Nic! Když to neumíš říct normálně, tak to neříkej vůbec!" Odvrátila se způsobem, který nedával naději na jakékoli pokračování hovoru. "Kdyby se ti náhodou ulevilo, dej mi vědět," dodala přes rameno.

Oskar se za ní díval, dokud mu nezmizela mezi městskou zástavbou, která pro ni neexistovala. Na to, aby se ji uprostřed kypícího provozu dvou navzájem nesouvisejících měst snažil dostihnout, neměl ani pomyšlení. Každý jen trochu rychlejší pohyb na nesprávném místě mohl skončit tragicky. Oskara odjakživa děsilo rozhodování. Obzvláště v dobách dospívání zažíval stavy, kdy se mu celý svět jevil naprosto beznadějně, jako seřadovací nádraží s výhybkou na každém půlmetru trati. Nad sebevšednější činností se vznášel přízrak nezvratného rozhodnutí. Zažíval životní dilema i při výběru kravaty. Stával se kvůli tomu terčem posměchu, ale nemohl si pomoci - plasticky a v barvách si dokázal představit možné následky nošení nesprávné kravaty. A tisíce nutností okamžitého výběru na něj denně vyskakovaly odevšad. Nákupy, rozhovory, zájmová činnost, cestování, bydlení - se vším to bylo stejné. Seřadovací nádraží let dospívání nemělo konce.

Časem se trochu otrkal - musel, jinak by nebyl přežil ani pubertu. Ale některé výhybky zůstaly a strach z nich nepolevil.

Například Milena. Kdyby neodešla, strávili by dovolenou na Sudinách, scházeli by se a bylo by jim spolu dobře, dokud by se Oskar neocítl na výhybce *Volba partnera* a nemusel se definitivně rozhodnout, kudy dál. Milenin odchod odsunul zdánlivě nevyhnutelnou výhybku z dohledu,

takže svým způsobem se Oskarovi vlastně ulevilo... Snažil se o tom nepřemýšlet. Měl jiné starosti.

Odbočil na cestu kolem hřiště. Chtěl-li se dostat domů, dřív nebo později se do směsice reality a fantómových stínů ponořit musel. Stačil už ale vysledovat trasy, které byly ještě relativně přehledné. Třeba zrovna cesta kolem hřiště - čirou náhodou vedla rovnoběžně s fantómovým domovním blokem, takže se téměř po celé své délce kryla s nepříliš frekventovanou okrajovou ulicí fantómového města.

Zastavil se a chvíli si prohlížel dům, kolem něhož zrovna procházel. Kamenná podezdívka z velkých, hrubě otesaných kvádrů, hlavní vchod ozdobený sloupovím, úzká, vysoká okna, obklopená plastickými vlysy. Ve výši druhého patra se nad stěnou zdvihala sedlová střecha, krytá zářivě červenými taškami, na hřebeni ozdobená věžičkou s plechovou větrnou korouhvičkou ve tvaru vlaječky. Okraj střechy lemovala řada kamenných chrličů.

Omítka byla laděna do růžvooranžového odstínu. Celkově dům působil dojmem, že patří do úplně jiné doby. Stejně tak jako ostatní fantomy. Poprvé si to Oskar uvědomil bezprostředně po hřbitovní cyklistické nehodě. Tramvaj, která ho tak vyděsila - to byl hranatý černý vagón s dřevěnými okenními rámy, mosazným reflektorem na přední masce a dlouhou, klátivou kladkou. Nebýt plná lidí, mohla by klidně stát v technickém muzeu na čestném místě expozice "Počátky elektrifikace městské hromadné dopravy".

Snad právě bezprostřední blízkost řad okřížovaných náhrobků tehdy Oskarovi podstrčila myšlenky na zjevení a přízraky z dob minulých, na to, co kdy slyšel a četl o místech, která náhle bývají viditelná v podobě, kterou dávno setřel čas... rychle však tyto myšlenky zapudil. Existují sice svědecky podložené záznamy o dávno zbořených budovách, které je možno spatřit na místě, kde stávaly, ba dokonce je znám případ kostelíku z dob francouzské revoluce, který se zjevil v marseilleském parku šedesátých let i s pohřbem, který v něm zrovna probíhal; ale celé rozlehlé město i s blízkým okolím, to už se zdá být příliš velkým soustem i pro paranormální síly.

Proti zařazení fantómového města mezi záhadné vize dávno minulých časů hovoří i další fakta. Například to, že je - na rozdíl od luxusních horských hotelů a starofrancouzských kostelíků - dobově nezařaditelné. Na první pohled sice vnucuje dojem, že patří do časů dávno minulých - v žádném případě však nelze zjistit, *do kterých*.

Nezařaditelnost města se zdaleka netýká jen architektury. Fantómoví lidé se oblékají do jakési míchaniny secese, rokoka a biedermeieru, přičemž platí -obzvláště pro ženy - že oděv je tím složitější, čím je jeho nositel starší.

Nejmodernější dopravní prostředky, které jsou zde k vidění, jsou tramvaje - ony hranaté krabice s kladkou, typově spadající někde do počátků dvacátého století. Jinak je v ulicích možné potkat nanejvýš tak povoz tažený koňmi. Jen jednou, pozdě večer, zahlédl Oskar vysoko na obloze plout cosi, co vypadalo jako slavnostně osvětlená vzducholod; ale u tohoto jevu si nebyl příliš jistý, do kterého světa patří. Docela dobře to mohl být obyčejný neidentifikovatelný létající objekt.

Když se Oskar vynadával na fantómový dům, pokračoval v cestě domů. Jeho myšlenky zcela nekontrolovaně sklouzly zpět k Mileně. Ona se vrátí, ozval se v něm slabý, silně cynický vnitřní hlásek. Tohle už tu přece bylo. Čekala, že budeš prosit, a když se nedočkala, vrátila

se sama...

Oskar přidal do kroku, jako by chtěl uniknout nežádoucímu směru úvah. Měl pocit, že ho zase začíná bolet hlava.

O pár kroků později se pocit změnil v jistotu.

A pak, zrovna v okamžiku, kdy dospěl na konec Hřbitovní ulice, měl náhle dojem, že nastala jeho poslední hodinka... co hodinka - rovnou poslední vteřina! V hlavě jako by mu vybuchl granát a prohnal mu tělem zášleh ostré bolesti. Na několik děsivých okamžiků ho opustil sluch i zrak. Blesklo mu hlavou, že se snad lékaři zmýlili - přehlédli mozkový nádor, který tlačí na centra vnímání a způsobuje tak návaly bolesti, doprovázené vidinami. Teď stiskl centra zraku a sluchu nadobro a brzy zadusí celou...

Smysly se uklidnily. Oskar se opíral o plot z vlnitého plechu pár kroků od místa, kde Hřbitovní ulice ústí na Květnovou. Svět se s ním ještě trochu houpal, byl už však zase v pořádku. Dokonce i... ne. Oskarovi unikl ze rtů zklamání. Fantomy nezmizely.

Alespoň že se vrátil sluch. Zvukovody opět zaplavil proud banálních ruchů všedního dne. Hukot motorů a svist pneumatik projíždějících aut. Útržky vět z rozhovorů lidí, kteří jej míjeli. Křaplavé zvonění tramvaje, rachot a skřípění kol na spojích kolejnic...

Oskar se zarazil.

Hluk tramvajové dopravy byl naprosto v pořádku. Ale odkud se vzal ve městě, kde nikdy žádné tramvaje nejezdily? Oskar si byl jistý, že je jediným, kdo ví, jak by to možné bylo, stejně tak, jako si může být jistý, že je jediný, kdo tyto zvuky slyší. S obavami pohlédl ke hřbitovu.

Značnou část Starého hřbitova zabíralo cosi jako tramvajová točna a smyčky kolejnic, kudy ve víceméně pravidelných intervalech projížděly hranaté vagóny *tamější* hromadné dopravy. Dosud tak činily neslyšně.

Teď však Oskar pozoroval jednu z tramvajů, jak se kodrcá mezi náhrobky, doprovázena patřičným rámusem. Tak už je i slyším, pomyslel si. Kde to skončí?"

"Toto jest cena, jež by měla být jakýmsi stylem výsledná," zaslechl Oskar útržek hovoru dvou kolemjdoucích mužů, zabraných patrně do řešení nějakého finančního problému. Oba měli na sobě dlouhé pláště a vysoké cylindry. Ten, který měl právě slovo, doprovázel svou řeč ráznými gesty ruky, v níž třímал tenkou špacírku.

Oděv fantómových mužů nevynikal obzvláštní nápaditostí.

Zato fantómová žena, která přicházela od fantómové tramvajové točny a na fantómovém vodítku si vedla fantómového psa, byla navlečena do výtvoru, který si nezadal s nepohodlnou rozmařilostí rokokového stylu. Naondulovaný psík měl sice kolem krku obrovskou mašli a na tlapkách látkové botičky, v porovnání se svou paní však vypadal docela normálně. Krom toho byl velmi neklidný. Poskakoval kolem, očichával chodník i kolemjdoucí a v jedné chvíli se rozběhl, napjal vodítko a zuřivě se rozštěkal.

Oskarovi teprve po chvíli došlo, že štěká na něj.

Ten pes ho viděl!

Nebo jen cítil? Říká se, že zvířata vycítí věci, o kterých lidé nemají ani... Majitelka na psa krátce, ostře zapískala. Pes přestal štěkat, ale vyzývavý postoj neopustil. Paní zapískala znovu a důrazně zaškubala vodítkem. Přitom věnovala Oskarovi přísný pohled. Nebylo pochyb, že ho vidí také.

"Promiňte," Oskar tonul v rozpacích. "Ale..."

Žena se nadechla, ale potom stiskla rty, jako by si právě rozmyslela oslovit někoho, s nímž rozmlouvat je hluboko pod její úroveň. Otočila se a pokračovala v cestě. Pes vycítil, že pozornost polevila, a zopakoval výpad. Oskar uskočil.

"Jau!"

"Promiňte!"

Muž s úřednickou aktovkou v podpaždí zabručel něco neslušného a spěchal dál svou cestou. Očividně patřil do skutečného světa. Alespoň zatím se to tak dalo říct. Oskar se upřímně obával, že bude přibývat případů, kdy už si tak jednoznačně jistý nebude.

Zapátral po kapsách po uklidňující cigaretě, ale jediné, co našel, byla prázdná, zmačkaná krabička. Sotva si vzpomínal, kdy naposledy kupoval cigarety. Nejlepší důkaz toho, jakým zásahem do života je zjevení fantomů. Bezmyšlenkovitě schoval krabičku zpátky do kapsy. Alespoň do doby, než se odváží do města na nákupy, bude muset vydržet bez kouření.

Bude to těžké. Snad doma, napadlo ho, v kapse toho starého kabátu, který visí v předsíni - tam někde by ještě mohl být zbytek železné zásoby... ale doma ho čekají i jiné věci. Lipová ulice se kryje s fantómovou vilovou čtvrtí. Jedna z vilek stojí víceméně na tomtéž místě jako dům čp. 1751, takže vstoupí-li do svého přízemního bytu, vstoupí současně do prostor vilky.

A je tam *ten* chlap. Už v němém vydání vypadá nepříjemně; jak se bude tvářit teď, když už se mohou navzájem slyšet...

Oskarova ruka mimoděk zabloudila do kapsy a znovu se z ní vynořila s prázdnou krabičkou. Dobrá. Nejdřív tedy cigarety. V předsíni, v kabátě. Pak se uvidí.

Oskar co nejtišeji odemkl, vplížil se dovnitř a opatrně za sebou zavřel.

Úzká paneláková předsíňka byla přeplněná. Odkládací stěna, ověšená kabáty, bundami a klobouky, zrcadlo, velké keramické mísy s rozbujelými filodendrony, dřevěné schodiště, lemované květináči s pokojovou kapradinou, na stěnách zasklené krabice se sbírkou motýlů. Kabáty patřily Oskarovi. Zrcadlo a motýli také. Květináče a schodiště nikoliv.

Ze všeho nejdřív Oskar prohledal svůj nenošený zimní kabát, používaný už jen jako skladiště hřebenů a lichých rukavic. Ke své úlevě objevil ve vnitřní kapse poloprázdnou krabičku spart a zápalky. Vybral nevypálenou zápalku a zapálil si nejméně rozdrolenou cigaretu. Trochu se mu ulevilo. Několikrát zhluboka potáhl - a najednou zpozorněl.

Předsíni se ozýval klapot kroků, provázený povrzáváním vyschlého dřeva. Někdo přicházel po fantómovém schodišti.

Přinutil se zůstat na místě. V době, kdy začal rozeznávat podobu fantomu zamožujícího byt, měl nepříjemný pocit, že neoprávněně vniká do cizího soukromí, přestože - bráno z jeho pohledu - vetřelcem tu rozhodně nebyl on. Když se na scéně objevil hubený, přihrbený muž v tmavém obleku, Oskarovy nepříjemné pocity vzrostly. Vyhýbal se tomu muži, jak mohl, pronásledován pocitem, že s ním ten přísně vypadající neznámý chce navázat hovor... A ono to tak snad nakonec bude.

Zhluboka potáhl. Zauvažoval, jestli se přece jenom nemá setkání vyhnout - zaváhání ho však pozdrželo na místě, takže mělo stejný účinek jako kladné rozhodnutí.

Na vrcholu schodiště se ze stropu vynořily nohy. Ženské nohy. Oskar

zapomněl potahovat a nechal cigaretu nečinně doutnat.

Navzdory nepříjemnému pocitu z porušování společenských pravidel se na pochůzkách městem mnohdy nevyhnul průchodu soukromým bytem.

Dávno už mimoděk zaznamenal, že oblečení, které fantómoví lidé nosí doma, se značně liší od toho, co nosí na ulicích. Týkalo se to především žen, přičemž rozdíl se zostřoval se snižujícím se věkem.

Dívce, která sestupovala po schodišti, bylo sotva dvacet. Střih šatů tomu odpovídal. Působily dojmem, že je na nich více výstřihů a rozparků než látky. Několik drobných, lesklých spon je ani tak nekrášlilo, jako spíš drželo pohromadě.

Oskar už dívku několikrát zahlédl, vždy ve společnosti přihrbeného muže, jemuž se vyhýbal, takže nikdy neměl čas si ji prohlédnout pořádně - jen si pamatoval, že v těch chvílích bývala ustrojena mnohem upjatěji. Podvědomě došel k závěru, že to bude nějaká příbuzná. Nejspíš dcera.

Teď byla sama. Když sešla dost nízko, aby mohla uvidět Oskara, zaváhala, ale potom se usmála.

"Dobrého... dne přeji...?" pronesla nejistě. "Říkám to tak správně? Ano?"

"Slyšíte mě?" ujišťoval se Oskar.

"Ovšem," přikývla dívka. "Už bylo načase, mohu-li se vyjádřit tímto způsobem... och, dovolte, abych se představila. Okarina Rexová." Prsty pravé ruky se zlehka dotkla hrudi a pohybem hlavy naznačila úklonu.

"Oskar Kotásko." Oskar automaticky opětoval úklonu. "Co jste zač? Myslím teda vás jako... vás." Mávl rukou v širokém gestu, zahrnujícím kromě předsíně i město a vše, co by k němu případně mohlo patřit.

Okarina rozpačitě pokrčila rameny. "Jest to nadmíru složité. Náš svět... nejlépe bude, posečkáme-li. Můj druh měl by přijít každým okamžikem."

Jako na potvrzení jejích slov se zleva ozval tlumený zvuk, který mohl docela dobře být klapnutím zavíraných dveří.

"Vysvětlí vám vše," dodala Okarina.

Z předsínové stěny se vynořil vysoký, přihrbený muž. Odložil klobouk, aktovku a hůl a krátce pozvedl ruku k pozdravu, aniž by dal bližší najevo, koho vlastně zdraví. Kývl hlavou směrem k Oskarovi.

"Již slyší?"

Okarina přikývla.

"Co vše již ví?"

Okarina pokrčila rameny a zavrtěla hlavou.

Muž se obrátil k Oskarovi. "Vivat Rex," představil se. Vykročil Oskarovi vstříc a prošel skrze něj ke schodišti. "Tak jste již alespoň plně na doslech. Je nám tedy umožněno trochu si pohovořit, pane..."

"Oskar Kotásko," Oskar se neohrabaně pokusil napodobit pozdravné gesto.

"Neměl bys procházeti skrze něj," ozvala se Okarina. "Jest navýsost nepříjemným, pakliže..."

"Neurčuj mi, co činit," odbyl ji Vivat. "Mnohem lépe bys sama učinila, přeoděla-li by ses v celistvější šat. Zde přítomný pán pak bude moci mnohem více věnovat svou pozornost záležitostem zásadní důležitosti." Okarina se zatvářila dotčeně, ale beze slova se otočila a odkráčela schodištěm vzhůru.

"Buďte před ní na pozoru," ztlumil Vivat hlas. "Nezdá se tak, ale



věru by vás překvapilo, co v ní jest. Není tomu dávno, co..." Mávl rukou. "Darmo jest o tom rozprávět. Vraťme se k naší záležitosti. Jest mi značně nepříjemno, že nemožno odbyti rozpravu v příjemnějším prostředí, ale nešť - udělejte si pohodlí, jak jen jste schopen. Já se vynasnažím o totéž." S viditelným přemáháním se posadil na schody. Oskar se usadil na botníku. Znovu si zapálil vyhaslou cigaretu a čekal, co bude.

"Začněmež kupříkladu takto," začal Vivat. "Kromě světa, jež je vnímán jedním každým z nás, jestvují i světy jiné. Nemám teď na mysli duchovní světy, astrální alternativy bytí a jim podobné nesmyslnosti. Nevím, slyšel-li jste někdy o podobném; zde u nás *bývalo* podobných chýr jako naseto. Všichni jejich proroci včas skončili na hranici, jak se sluší a patří.

Mluvím-li o světě, mám na mysli svět jakožto systém jevů a vztahů, fungující na základě přírodních a společenských zákonů; zkrátka a dobře vše, co jest nazýváno realitou. Chápete?"

Oskar to opatrně připustil.

"Těchto realit jestvuje nesmírné množství," pokračoval Vivat. "Snad i nekonečně... ale na tom nyní tak dalece nezáleží. Důležité je následující - tyto reality neboli světy jestvují současně a jsou prosty vzájemných souvislostí. V jistém smyslu nacházejí se i na tomtéž místě. Přesně vám to vysvětlit nemohu, sám tomu zcela nerozumím... tímto problémem zabývá se nauka zvaná silozpyt prostoru. Jest to značně speciální obor vědění, těžko pochopitelný myslí prostého laika. Tedy i mé. Jakékoli osvětlení problému, které mohu poskytnouti, je toliko hrubé."

Oskar velkomyslně naznačil, že mu postačí i hrubé osvětlení problému. Vivat se o ně tedy pokusil.

"Každý jedinec lidského rodu vnímá svět, v němž žije. Smí užívat předmětů, jež k tomuto světu patří, jedná se sobě rovnými jedinci, sdílejícími tentýž svět. O světech, jestvujících ve shodném místě i čase, nemá ni potuchy. Snad je možno užít podobenství - se světy se to má jako s radiovlnami. Každý svět nachází se na osobité frekvenci a člověk jest napevno vyladěným přijímačem. Žije ve světě, jehož frekvenci jest uzpůsoben vnímat."

"Je vám znám pojem duchovní substance člověka?"

"Myslíte... duši?"

"Nemohu vědět, jak to nazýváte. Duchovní substance člověka jest cosi, co před lidským zrodem tkví mimo hmotu a prostor, byvše pouhým shlukem pravděpodobností. Vznik nového lidského jedince není způsoben ničím jiným, nežli tím, že jednotka řečené substance prostoupí část hmoty některého ze světů."

"O něčem podobném mluví naše církev," poznamenal Oskar. "A ovládá tím davy lidí."

"U nás to jest vědeckým faktem," zamračil se Vivat.

"No prosím." Oskar se nehodlal hádat. "Ale co já? Žiju v jednom světě, ale vidím - vlastně už i slyším - ještě další svět. To jsem zešílel... nebo mám jenom rozladěný přijímač?"

"Velmi vtipně řečeno. Přesně v duchu mého podobenství. Nu, o vaše vzácné duševní zdraví se trásti nemusíte. Jádro věci tkví zcela jinde. Opět se, s dovolením, uchýlím ke složitostem silozpytu prostoru. Víte, co je to matrice?"

"Něco jako forma, ne?"

"Víceméně. Jakmile substance člověka prostoupí, nebo chcete-li, ovládne odpovídající kvantum hmoty, stává se součástí určitého

světa, přijme jeho zákonitosti a ostatní světy se jí tímto stávají nedostupnými. Jinak řečeno, jakmile jest počítím zahájen vývoj fyzické schránky nového člověka, jest tato schránka oživena vstupem duchovní substance, jež ve své podstatě tvoří to, co jest nazýváno vědomím."

Takže církev s tím svým učením o duši není zas tak úplně vedle, napadlo Oskara. Jenom toho tu a tam trochu zneužila.

"Podle náležitostí, jež jsem vám zde právě nastínil, již jest snadné osvětliti vaši situaci. Pro většinu lidí, obývajících světy, v nichž byli zrozeni, jest nemyslitelné byt i jen neváženě připustit, že jejich svět nemusel by býti světem samojediným. Vyskytují se však lidé, kteří dokáží své vědomí do té míry ovládnouti, že jsou schopni donutit ho změnit matrici, to jest prolnouti v jiný svět. Nejschopnější z nich - jest jich v jednom každém světě věru pomalu, ale jsou tací - dokáží pospolu s vědomím donutit k přesunu i hmotnou složku, tedy svou tělesnou schránku. Přemístí se do jiného světa zcela."

"Aha." Oskar si zamyšleně prohlížel doutnající konec cigarety.

"Takže já prostě prolínám k vám."

"Tak jest."

"Hm. A vy tam... od vás, taky vidíte naše ulice atak?"

"Nikoli. Vidíme jen a pouze vás. Váš svět přece neráčí nikam prolínati celý."

"Asi ne. Takže, dejme tomu, že mám tu schopnost, jak jste říkal. Ale já nikam prolínat nechci. Mě to tam k vám tak trochu vcucává proti mé vůli, ne?"

"Nic vás nevucává, ať už tímto nechutným slovesem máte na mysli cokoliv. Vy jste tak trochu ojedinělým případem. Kromě přechodců - takto, račte rozumět, nazýváme jedince, vlastními silami schopné měnit prostorovou matrici - tak tedy kromě přechodců aktivních jestvují i přechodci pasivní. Jejich přesun mezi světy je řízen něčím po způsobu podvědomého přání. Tento fenomén dosud nebyl uspokojivě prozkoumán. Obecně se však má za to, že pasivní přechodci rekrutují se z řad těch, kdož se nesžili s okolím, nejsou spokojeni, kde jsou a zdáli by sobě - vulgárně řečeno - žít v jinakém světě. Vzhledem k tomu, že směr přesunuje náhodný, stejně tak, jako je podle všech předpokladů náhodné i počáteční vřazení, jeví se význam úniku více než diskutabilním, leč - zde patrně nejde o nic více, nežli o pouhopouhý reflex. Není důležité kam, ale odkud. Mimochodem řečeno, na toto konto lze pravděpodobně připsati všechna zmizení beze stop. Určitě jste již o podobných případech cosi zaslechl."

"No jasně. Třeba ta stopařka v... v tom, co já už vím, kde to bylo. Anebo ten farmář někde v Americe - stál na kopečku nad farmou, kochal se pohledem na svoje koně a najednou byl fuč. Ale... tohle asi nebude ten případ. Ten farmář určitě neměl důvod být nespokojený..."

"Tím si nemůžete být jist," přerušil ho Vivat. "Měl jste tu čest poznati ho osobně?"

"No tak jo. Ale co se týče mě..."

Oskar nedomluvil. Se vší upřímností, které byl schopen, si náhle uvědomil, že námitka, kterou se chystá vznést, je přinejmenším sporná, ne-li rovnou lživá.

"S čím si se zkrátka nezvládáte srovnat," řekl Vivat, "Nezlete se na mne, že to předkládám takto přímo, ale důkazem jste vy sám."

"Kdyby to bylo, jak říkáte," vzepřel se Oskar, "nezbyl by u nás

nikdo. Tady je každý nespokojený se vším."

"Lidí, řešících životní obtíže změnou světa, je v každém světě jen mizivě. Vy máte tu čest čítati se do jejich nemnohých řad."

"Hm. Pěkně děkuju." Oskar zamáčkl nedokouřenou cigaretu, protože mu přestala chutnat. "Ale řekněte mi teda, co mám dělat, abych mohl v klidu žít Docela si překážíme, víte?"

"Dokončete přechod, nebo se vraťte," pravil Vivat stroze. "Jest to prosté, není-liž pravda?"

"Vám se to řekne - dokončete přechod... ale jak?"

Vivat byl stále rozladěnější, "Vím toliko to, co jsem byl nastudoval - a to nikoliv z vlastního zájmu, pane. Každému z nás je třeba poznati alespoň základ, by v případě potřeby mohl se ujmouti přechodce a pomoci mu zorientovati se v novém světě. Naše neštěstí, že náš svět jest světem spádavým."

"Co je to spádový svět?"

Vivat se zarazil, zbrzděn v rozletu k výšinám spravedlivého rozhořčení. "Vzájemná dostupnost světů jest rozličná," objasnil neochotně. "Náš patří k těm, do nichž lze sklouznouti zcela bez námahy. Proto k nám zvýšenou měrou proudí ti, jež přecházejí pasivně, všichni ti, co vzmůžou se nanejvýš tak na nárek, jak se jim všude vede zle!"

"Pomoc těmto chudákům vyplácí král stejným penízem jako pomoc pravým přechodcům. A prchající se navíc nikdy nezdrží dlouho. Nutkání k útěku je žene dále a dále..., pokud jim ovšem není podána pomocná ruka..."

Vivat sebou trhl. Vůbec si nevšiml, že se Okarina vrátila. "Nezdá se mi býti vhodným, aby ses mísila do hovoru mužům," procedil skrze zuby. Očividně se ovládal jen s největším vypětím.

Okarina vzdorně pohodila hlavou. Oskarovi se zdálo, že na něj mrkla. Své nepřítomnosti skutečně využila k tomu, aby se upravila. Rozpustila si vlasy a převlékla se do dlouhých jednoduchých šatů; přestože ji zahalovaly od krku až po kotníky, zvláštním způsobem zvýrazňovaly postavu více než ty předchozí.

Vivat rázně vstal. "Omluvte nás, mohu-li prosit," řekl Oskarovi. "Ostatně, nemám tuchy, jak bych vám ještě mohl býti nápomocen. S tím, co jste zvěděl, již naložte dle vlastního uvážení.

Na slovíčko, má drahá," obrátil se k Okarině tónem, který naznačoval, že slíbené slovíčko zdaleka nebude jen jedno.

Okarina odešla vzhůru po schodišti. Vivat ji následoval.

Jakmile Oskar osaměl, téměř s úlevou si uvědomil, že má hlad. Žaludek, fungující nezávisle na vzájemných vztazích světů a jejich obyvatel, předkládal prosté a jednoznačné ultimátum: Buďto budu naplněn, nebo budu dělat potíže! Oskar vstal a skrze dvě fantómové zdi se odebral do kuchyně. V záchvatu jakési únikové pařavosti vytahal z ledničky většinu zásob, rozložil je po stole a systematicky se do nich pustil. Snažil se přitom nevšímat si nábytku, stojícího *tam*, a ze všech sil se soustřeďoval na chuť toho, co právě jedl.

Dařilo se mu to zhruba dvacet minut.

"Opravdu nerada vás ruším v jídle, ale v mnohých světech to není do té míry společenským prohřeškem jako u nás."

Oskar rázem zapomněl nejen na jídlo, ale i na to, jak se jmenuje.

Okarina se opět převlékla. Husté lesklé vlasy, splývající v temných peřejích po útlých ramenou, vytvářely kontrast k chvění medových a zlatých oblin, poutaných pouze síťovanou halenkou, dle velikosti ok

vyrobenou přinejmenším z rybářské sítě. Zlatopád pleti, rozbíhající se pod sítí, nezastavila ani rubínová červeň krátké sukně s dvojitým rozparkem; dral se zpod jejího spodního lemu zpět na světlo a dělil se ve dva dlouhé, souměrně tvarované proudy, z nichž každý ústil do drobného, bosého chodidla.

Oskar ještě chvíli setrvačností žvýkal, zatímco se jeho myšlenkové pochody stáčely do nekontrolovatelné vývrtky.

"Jste stále na vahách," promluvila Okarina a v jejím hlase zazněl přízvuk, který by se nejlépe hodil k pořadům, vysílaným okolo sobotní půlnoci. "Proto stále dlíte na hranici. Chápu vás, volba jest nesnadná. Mohu vám... chci vám pomoci."

Oskar vyrovnal myšlenkovou vývrtku těsně nad zemí. Řekl: "Nechá-" a začal se dusit, protože mu zaskočilo rozžvýkané sousto, které zapomněl spolknout.

Okarina si přitáhla lehké křesílko z ohýbaného dřeva a usadila se Oskarovi téměř na dosah.

"V mnohém jste dosud nezískal jasno. Mohu se vám státi lepší oporou, nežli byste pomyslel... oh, smíte hovořit i jednat zcela volně, můj druh zde není. Odešel navštívit infiltrační ouřad. Jest nutno ohlásiti, že kýženého kontaktu s přechodcem bylo jest dosaženo." Naklonila se hluboko vpřed, jako by svá slova o kontaktu chtěla dokázat prakticky. Vypadala v té chvíli nebezpečně dosažitelně. Stačilo by natáhnout ruku...

Oskar opět ucítil, jak kdesi uvnitř hlavy sílí bolestivý tlak. Myšlenky znovu začaly ztrácet letovou výšku, a to přímo nad bažinatými močály pudu. Hlava nebyla jediným místem, které zaznamenalo nárůst tlaku.

"Nedovedete sobě představit, v jak neutěšeném postavení jest mi trávití žití," trylkoval své bolné sólo flétnový hlásek z jiného světa. "Jsem Vivatova třetí družka a nakolik byste řekl, že si mne všímá? Někdy sobě připadám jako sprostá věc, vystavená v muzeu - jednou za čas je jí nutno zbavit prachu, jinak jest všem zapovězeno dotknouti se jí byť i jen prstem. Domníváte se zajisté, že mě Vivat pravidelně navštěvuje - i toto! Nebýt vás, neukáže se tu! A nebýti toho, že ouřad infiltrační odměňuje každý kontakt... ach, nemohu ho vystát!"

Oskar zariskoval pohled k zasítovaným oblinám. "Říkáte, že jste třetí? Vivat je dvojnásobný vdovec?"

Okarina nechápavě nakrčila čelo. "Vdovec...? Je výborný šermíř. Ale neváží si vydobytých vítězství. Chuděra Zita, ona je až čtvrtá a k dovršení všeho jest jí teprve šestnácte let...!" Srdceryvně si povzdechla.

Oskarovi se však už zvolna vracela duševní rovnováha. Vzdech opomíjené třetí družky ho neškodně minul.

"Počkám na Vivata," řekl. "Čert vem zdravý rozum, berme věci, jak jsou. Rád si s ním o tom vašem světě trochu popovídám. Vy jste na mě trochu moc hr. Měl bych přece jenom předem vědět trochu víc, jak to u vás vypadá, ne? Podle toho, co jsem zatím viděl... a co to říkal o králi? A o upalování...?"

Okarina pokrčila rameny. "Slyšela jsem o rozličných světech... nemáte mnoho času. Zhup se blíží."

"Jaký zhup zase?"

"Oh," Okarina si v upřímném, ale přesto decentním úleku zakryla rukou ústa. "Můj druh vás o tom nezpravil! Mohlo se to státi, nemohl se dočkat, až mu ouřad kontakt potvrdí a odměnu vyplatí! Nemyslí než na peníze, to jest jeho... víte, naše... hm... světy, jež se nacházejí v

tomto..." Všeobjímající gesto nahradilo vyjadřovací nedostatky. "Tak ony... hýbají se. Ne neustále. Nějaký čas tkví a pak... nelze akurátně určit, kdy... nastane posuv. Nazýváme to zhupem. Nikdo dosud nezvěděl, z jakého důvodu tomu tak jest..."

"A co by se při takovém zhupu stalo se mnou?"

Z nejisté zacházky do hájemství silozpytu prostoru se Okarina opět ocitla na známé půdě. "Oh, to už přeci dávno budete zde! Pomohu vám."

"Tak moment!" Oskar rázem povstal. "Ne tak rychle. Vy se možná den co den špulíte na hezké hochy z jiných světů, ale pro mě to teda rozhodně není jen šup sem, šup tam! Dokud si pořádně nerozmysl... jauvajs!"

Vysoké stojací hodiny, o něž v zápalu řeči zavadil pravou rukou, se zakymácely - a zřítily na zem, kde si posledním disharmonickým zařinčením odbily hodinu vlastního zániku.

V Oskarovi rázem odumřel veškerý vzdor. Zaraženě pozvedl ruku k očím a nevěřícně si prohlížel odřené klouby prstů. Prstů, které srazily hodiny, stojící ve světě viditelném a slyšitelném, ale dosud stejně hmotném jako přičestí minulé.

Dřepl si a bázkivě vztáhl ruku k troskám. Skrže rozsypané střepy a kovové součásti nahmatl kuchyňské linoleum.

"Omlouvám se," vypravil ze sebe.

Okarina k němu přiklekla. "To nic. Stejně neustále pozdily. Ale vy, vy jste již blízko, blizoučko..." Oskarovi se zazdalo, že ucítil její dech.

Zpoza nepřehledné zatačky, se vynořila naprosto neočekávaná výhybka. Dokázal bych to, uvědomil si Oskar. Ale přesto.

"Již to půjde takřka samo. Jen chtít. Uchopte mne za ruku."

Ruce se neškodně prolnuly, Oskar však přitom pocítil jemný závan tepla.

"Nevím, jestli..."

Okarinin dech voněl mentolem. Lákavé pomyšlení. Opřít se do výhybkové páky...

V předsíni zachroptěl zvonek. Oskar vyskočil jako uštknutý. Málem se nechal strhnout!

"Zvonek... jdu otevřít!"

Vykročil ke dveřím. Fantómová zeď před kuchyňskými dveřmi nekladla nejmenší odpor. Při průchodu však Oskar znovu ucítil lehký závan, tentokrát citelně chladný.

Směle překonal druhý fantom, přehrazující cestu do předsíně. Dral se za tím, co mu tak náhle napomáhalo v oddálení rozhodnutí. Nezáleželo mu na tom, jestli je za dveřmi poštovní doručovatelka nebo soused, který si přišel vypůjčit židli.

Byla to Milena.

"Oskare... nezlobíš se na mě, že ne?" Vnitřní hlásek měl pravdu. Milenino rozčilení vyprchalo jako éter. Byla už prostě taková... mluvilo to pro ni nebo proti ní? Osudová výhybka, tak nečekaně zákeřně zdvojená, se blížila stále rychleji.

"Chci se omluvit. Já jsem to tak nemyslela. Ani nevím, jak mi to ujelo... ale už je to dobrý, vid', že jo? Ty seš takovej můj - že seš můj, řekni!"

"Jsem," řekl Oskar. Ustupoval chodbou a Milenu, která kolem něj utahovala vášnivé objetí, vlekl s sebou. Docouval k druhému fantomu, který vypadal až neskutečně skutečně. Podvědomě před ním uhnul. Milenin stisk zvroucněl.

"Já jsem věděla, že se nezlobíš... pověz, jak se nezlobíš. Anebo ne,

ukaž mi, jak se nezlobíš, jo, vid', že ukážeš?"

Oskar si uvědomil, že uhnul směrem k ložnici.

"Jo," řekl odevzdaně. "Ukážu."

Zády strčil do dveří a málem zakopl o práh. Další fantom zdi jej ovanul chladem, tentokrát zmírněným rozpalující se Milenou. Ať už se Milena bude držet toho, co říká a dělá, nebo časem opět změní názor, v této chvíli mi může velice pomoci, napadlo Oskara. Odvede pozornost od podvědomého úniku. Stáhne mě zpět.

"Ach, zde jste!"

Oskar se prudce obrátil. Jeho vnitřní hlásek se neozval, přestože získal dostačující příležitost k cynickým poznámkám. Paneláková ložnička se kryla s ložnicí vily. Přesněji řečeno, byla v ní obsažena, neboť byla mnohem skromnější, a to jak rozměrově, tak i vybavením.

"Není zrovna snadným úkolem vysledovat, kudy se ubíráte." Okarina stála vedle široké postele se zřaseným baldachýnem z těžké, tmavočervené látky. "Stále se ještě pohybujete mnohem více *tam*..."

"Nejsem *tam*, ale *tady*! O nějakých změnách nechci ani slyšet!"

"Cože?" nechápala Milena.

"To nepatřilo tobě!"

Bílý chlupatý koberec na podlaze Okarininy ložnice se rozprostíral zhruba ve výši Oskarových kolen. Když se Okarina přibrouzdala blíž, z mírného podhledu vypadala hrozivě vysoká.

"Máte společnost?" Oskar ucítil na rameni dotek. Opravdový dotek, přestože to byl očividně dotek Okarinin. "Sotva se už můžeš vzepřít. Nemáš dosti sil. Poddej se. Bude to lepší. Pro tebe, pro nás..."

"Třeba můžu! Musím!"

"Oskare, co je ti? Co se stalo?"

"Nech mě na pokoji! Zmizni!"

"Ty ne!" ječel Oskar na zmatenou Milenu. "Ona!" Neuvědomil si, že se obě ženy navzájem nevidí a neslyší.

"Pomyslete, že zhup může započnouti každým okamžikem..."

"Vypadni! Okamžitě!"

"Oskare... prosím tě..." Milenin hlas začínal plačtivě. Není se čemu divit. Pohled na možného nastávajícího, jak vyhání z ložnice skříň, by bez mrknutí oka snesly jen ty nejotrlejší povahy.

"Tak bude to?" Oskar zuřil. Okarina mu položila ruce na ramena.

Na okamžik ho objímaly obě. Milena zepředu kolem pasu, Okarina zezadu kolem ramen. Chvíle, kdy oba stisky byly stejně silné, však byla neuchopitelně krátká.

Milena zděšeně vykřikla. Její ruce prolnuly do Oskarova těla a přestože se jej stále snažila pevně obejmout, začal jí doslova prokluzovat mezi prsty. Okarině se vedlo stejně. Ta ale neječela. Udělala půlkrok stranou a vpila se Oskarovi do očí uhrančivým pohledem.

S Oskarem se zatočil svět. Oba světy. Vykročil - šlo mu to ztěžka, jako by se brodil rosolem. Chlupatý bílý koberec už pro něj částečně existoval, stejně tak jako podlaha vily.

Hlasy obou žen se slily do vemlouvavě – plačtivého šumu beze smyslu a obsahu.

Udělal další krok, mnohem obtížnější než ten první. Kam patřím? A kam vlastně *chci patřit*?

Ve spáncích mu bušila krev a bylo to jako rachot náprav vagónu, nezadržitelně vlečeného k výhybce. K výhybce, která zůstává jen napůl přehozená.

Vrhl se proti fantómové zdi, za níž tušil skutečné dveře do chodby. S vypětím sil se prodral stěnou -a náhle už nemohl dál, v kolenou ho sevřela podlaha druhého světa; uvázl na dosah dveří. Stačil by jediný úkrok stranou, ale ten už nemá šanci udělat.

Okarina, která opustila ložnici vlastním vchodem, se k Oskarovi znovu naklání, tiše ševelí, ale Oskar ji už nevnímá. Nevnímá ani plačtivé prosby Mileny, která jej drží z druhé strany.

V návalu bezmoci Oskar buší do stěny ložnice, která je už pro něj stejně hmotná jako stěna vily. Patří teď do obou světů zároveň. Z hrdla se mu dere bolestné vytí ztracené duše.

V té chvíli začal zhup.

Jedna ze stěn se pohnula, zvolna, jako kyvadlo, které se dává do pohybu po prodlevě na konci kyvu. Potom, stejně jako kyvadlové závaží, kterého se naplno zmocní tíhové zrychlení, vyrazily stěny proti sobě.

"Nééé!"

Ohavný čvachtavý zvuk, slyšitelný v obou světech, utal Oskarův poslední výkřik.

Milena se nepříčetně rozječela. Pohled na člověka, který se zčistajasna promění v hromadu krvavých hadrů, by nejspíš nevydržela ani řeznice. S křikem vyběhla z bytu, aniž by tušila, že běží vstříc nervovému zhroucení, podezření z bestiální vraždy a životu pod zostřeným dohledem v ústavu pro duševně choré.

Po návratu z infiltračního úřadu zastihl Vivat svou družku zhroucenou na pohovce. Nebyla schopna ze sebe vypravit ani slovo, jen bezhlesně, křečovitě vzlykala.

Vivat žádné dlouhé vysvětlování nepotřeboval. Jakmile spatřil polopřízračnou skvrnu krvavé kašovitě hmoty, stékající po zdi, sám pochopil, co se stalo.

"Tak se to udalo opět," konstatoval. "Snad, dopřálali bys mu klidu..." Mávl rukou. "Oh, marno."

Znovu se zadíval na poslední připomínku Oskarova bytí.

"Nemohl se rozhodnout," povzdechl si.

Byl to smuteční proslov i rozsudek zároveň.

*ilustroval Jan Hora*